

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

“MASDIQLAYMAN”
JAM'iyatining
Direktori
O.SH.Bazarov
” 2024 yil

Ro'yhatga olindi
№ 07/04/024
“27” iyun 2024 yil

AVTOMOBILLAR TEXNIK EKSPLUATATSIYASI VA

SERVISI

FANI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 700 000 - Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
Ta'lim sohasi: 710 000 – Muhandislik ishi
Ta'lim yo'nalishi: 60712500-Transport vositalari muhandisligi (avtomobil
transporti)

Qarshi 2024-yil

Fan/modul kodi: ATES 1808	O'quv yili: 2024-2025	Semestr: 7-8	Kreditlar: 8(4+4)
Fan/modul turi: Majburiy (1.21)	Ta'lim tili: O'zbek		Haftadagi dars soatlari: 4-4
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Avtomobil texnik ekspluatatsiyasi va servisi (ATEvaS)	120(60+60)	120(60+60)	240

2. I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad -talabalarda zamonaviy avtomobillarning texnik ekspluatatsiyasi va servisini iqtisodiy ahamiyatini chuqur anglash va uning tarkibi hamda ishlab chiqarishni talab darajasida tashkil etish to'g'risida ilmiy-amaliy bilimlar tizimini shakllantirish, uni o'qitishda ilmiy-tekshirish ishlarida, ishlab chiqarishda o'zgarishi sabablari, Avtomobilning texnik holatini o'zgarishi tasnifi. Texnik xolatini ishlash davriga qarab o'zgarishi. Rejali-ogohlantiruvchi tizimning vazifalari va asoslari. "Avtomobilarga TXK va T turlari haqida nizom". Avtomobillarga TXK va T turlari. Avtomobilga TXK va T tizimining kelajakdagi taraqqiyoti.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari):

1-mavzu. Avtomobillar texnik ekspluatatsiyasi va servisi fanining predmeti, vazifalari va manbalari. Avtomobil transporti muhandisiga qo'yiladigan talablar.

O'zbekiston Respublikasida avtomobil sanoati va transportini rivojlantirish bo'yicha xukumat qarorlari. Fanning maqsadi, vazifalari va asosiy bo'limlari. Avtomobil transporti va texnik servisining asosiy rivojlanish yo'nalishlari va istiqbollari.

2-mavzu. Avtomobillarning texnik holati va ishlash qobiliyatini ekspluatatsiya jarayonida o'zgarishi. Avtomobillarda texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash tizimi. Avtomobillarning texnik holati va ishlash qobiliyatini ekspluatatsiya jarayonida o'zgarishi sabablari. Avtomobilning texnik holatini o'zgarishi tasnifi. Texnik xolatini ishlash davriga qarab o'zgarishi. Rejali-ogohlantiruvchi tizimning vazifalari va asoslari. "Avtomobilarga TXK va T turlari haqida nizom". Avtomobillarga TXK va T turlari. Avtomobilga TXK va T tizimining kelajakdagi taraqqiyoti.

3-mavzu. Avtomobil kuzovi va kabinasiga TXK va T ishlari texnologiyasi. Avtomobillarning ifloslanishi, uning asosiy sabablari, oqibatlari. Avtomobillarni yig'ishtirish va yuvish usullari, qo'llaniladigan jihozlar, ularning tuzilishi. Yig'ishtirish va yuvish ishlarini exanizatsiyalashtirish. Yuvishda ishlatilgan suvdan qayta foydalanish. Kuzov va kabinani ta'mirlashda bajariladigan ishlar texnologiyasi.

4-mavzu. Avtomobil dvigateligiga TXK va T ishlari texnologiyasi. Dvigatelni nazorat - qarov va unga umumiy diagnostik qo'yish ishlari texnologiyasi. Krivoship-shatun va gaz taqsimlash mexanizmlarida uchraydigan asosiy nosozliklar, ularning aloqatlar va kelib chiqish sabablari. Krivoship-shatun va gaz taqsimlash mexanizmlariga TXK va T ishlarning mazmuni. Sovitish tizimida uchraydigan asosiy nosozliklar, ularning aloqatlar va kelib chiqish sabablari. Sovitish tizimiga TXK va T ishlari texnologiyasi. Moylash tizimida uchraydigan nosozliklar ularning aloqatlar, kelib chiqish sabablari. Tizimga TXK va T ishlari texnologiyasi.

5-mavzu. Karbyuratorli va gaz yonilg'ili dvigatellarning yonilg'i ta'minot tizimiga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash texnologiyasi. Karbyuratorli dvigatellarning yonilg'i ta'minlash tizimida uchraydigan asosiy nosozliklar, ularning aloqatlar va kelib chiqish sabablari. Ta'minlash tizimiga umumiy diagnostik qo'yish va TXK ishlarini bajarish texnologiyasi. Gaz ballonli avtomobillar ta'minlash tizimida uchraydigan nosozliklar, ularning aloqatlar va kelib chiqish sabablari. Gaz reduktorini diagnostik qilish va sozlash ishlari texnologiyasi. Gaz yonilg'ili dvigatelning ta'minlash tizimiga TXK ishlarining o'ziga xos xususiyatlari va bu ishlarni bajarishda texnika xavfsizligi.

6-mavzu. Dizel dvigatellarining yonilg'i ta'minlash tizimiga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash texnologiyasi. Dizel dvigatelning ta'minlash tizimiga diagnostik qo'yish ishlari, ta'minlash tizimida uchraydigan asosiy nosozliklar, ularning aloqatlar va kelib chiqish sabablari. Ta'minlash tizimiga TXK va ta'mirlash ishlari texnologiyasi.

7-mavzu. Avtomobilning elektr va elektron jihozlariga TXK va T ishlari texnologiyasi. Akkumulyator batareyalarida (AKB) uchraydigan asosiy nosozliklar va uning aloqatlar. AKB larga TXK va T texnologiyasi. O't oldirish tizimida uchraydigan asosiy nosozliklar va ularning aloqatlar. Tizimga TXK va T texnologiyasi. Ishlatiladigan jihozlar. Elektr jihozlarida, negerator, tok asboblari uchraydigan nosozliklar va ularning aloqatlar, ularga TXK va T ishlari texnologiyasi.

8-mavzu. Avtomobilning transmissiyasiga TXK va T ishlari texnologiyasi. Transmissiyadagi asosiy agregatlar (ilashish muftasi, uzatmalar qo'tisi, tarqatish qo'tisi, kardanli uzatma va orqa ko'priki, asosiy uzatma va h.k.) buyicha uchraydigan nosozliklar va ularning aloqatlar. Transmissiya agregatlariga TXK va T ishlari texnologiyasi.

9-mavzu. Avtomobilning boshqarish mexanizmlariga TXK va T ishlari texnologiyasi. Rul boshqarimasida uchraydigan asosiy nosozliklar va ularning aloqatlar. Unga TXK va T ishlari texnologiyasi. To'xtatish tizimi, uning turlari, uchraydigan asosiy nosozliklari va ularning aloqatlar. To'xtatish tizimiga quyiladigan asosiy talablar. Tuxtatish tizimini diagnostik qilish usullari va qo'llaniladigan jihozlar.

10-mavzu. Avtomobilning yurish qismiga TXK va T ishlari texnologiyasi. Yurish qismida uchraydigan asosiy nosozliklar va ularning aloqatlar. Yurish qismiga TXK ishlari texnologiyasi. Gildiraklarning o'rnatish burchaklarini

aniqlash texnologiyasi, unda ishlatiladigan jihozlar. Yurish qismini moylash ishlari. Amartizator va qildiraklarga TXK va T ishlari (statik, dinamik muvozanatlash) texnologiyasi. Shinalarga TXK va ta'mirlash ishlari texnologiyasi.

11-mavzu. Avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash texnologik jarayonlari hamda uni tashkil qilish. Avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish texnologik jarayoni haqida umumiy tushuncha va uning tavsifi. Ta'mirlash ishlari texnologik jarayonini tashkil qilish.

12-mavzu. Turli tabiiy-iqlim sharoitida avtomobillardan foydalanishni ta'minlash. Avtomobillardan turli iqlim sharoitida foydalanishda ularning ishlash qobiliyatini va ishonchlik ko'rsatkichlarini o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillar. Avtomobillarni ishlash sharoitiga moslashtirish. Sovuq iqlim sharoitida avtomobillarni saqlash va saqlash anjomlaridan foydalanish usullari. Issiq iqlim va tog' sharoitlarida avtomobillardan texnik foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari. Og'ir sharoitlarda avtomobillarni ishga yaroqli holda ushlab turish uchun ko'riladigan chora tadbirlar.

13-mavzu. Ixtisoslashtirilgan harakatdagi qismga TXK va ta'mirlashning o'ziga xos xususiyatlari. Ixtisoslashtirilgan harakatdagi qismning maxsus jihozlarga TXK va T tizimi. O'zi ag'dargich, ko'tarish mexanizmlari, furgon, avtotizma va refrejeratorlarga TXK va T ishlari texnologiyasi.

14-mavzu. Avttransport korxonalarida moddiy-texnika ta'minoti. Yomilg'ini tashib kelish, saqlash va tarqatish. Yomilg'i sarfini me'yorlash. Moylash materiallari, shinalar, extiyot qismlar va texnik materiallarni tashib kelish, saqlash va tarqatish hamda ularning sarfini me'yorlash.

15-mavzu. Avtomobil transportini atrof muhitga, aholiga va ishlovchilarga me'yoriy ta'sirini ta'minlash. Avtomobil transportini ekologikligi haqida tushuncha. Avtomobil transportini aholiga, ishlovchilarga va atrof muhitga zararli ta'siri. Avtomobillarni ekologikligiga ularning texnik holatining ta'siri. Dvigatel chiqindi gazlarining zaharligini kamaytirish yo'llari.

16-mavzu. Avtomobillar servisi-avtomobillarga xizmat ko'rsatishning umum tan olingan usulidir. Avtoservis korxonalari va ularning ta'rifi. Avtomobillarga servis usulida xizmat ko'rsatish to'g'risida tushuncha, uning mohiyati, dunyoda va mamlakatimizda paydo bo'lishi va rivojlanishi to'g'risida ma'lumotlar. Avtomobil servisining iqtisodiy-jitimoiy ahamiyati. Avtotexxizmat turlari va ta'rifi. Avtoservis korxonalarining turlari va turlanish mezonlari. Avtosavdo bazalari, salonlari va do'konlari, avtodelerlar. Avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish korxonalari. Avtosaqlash joylari, garajlari. Korxonalarining asosiy texnik iqtisodiy ko'rsatkichlari ishlab chiqarish quvvati, xizmat qobiliyati, ish unumi va x.k.

17-mavzu. Avtoservis xizmatiga qo'yiladigan talablar va ularni belgilovchi xujjatlar. Avtoservis xizmati sifati va xizmat madaniyati. Davlat, tarmoq va korxonalarining xizmatlari sifatini belgilovchi va kafolatlovchi standartlari, xavfsizlik va ekologik talablari. Avtoservis sifatini ta'minlash uchun zarur bo'lgan texnik-texnologik xujjatlar. Firma usulidagi avtoservis xizmati. Firma usulidagi avtoservis xizmati to'g'risida tushuncha va uning sohadagi yetakchi o'rni. Firma usulidagi avtoservisning tashkil etilish usullari va mezonlari, asosiy talablari va

holatlari. Firma usulidagi avtoservisini jahon avtomobillar bozorlaridagi roli va ahamiyati. O'zbekistonda firma usulidagi avtoservis.

18-mavzu. Avtoservis korxonalarida ishlab chiqarishni tashkil etish. Avtomarkazlar, avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish stansiyalarida ishlab chiqarish: avtomobillarni yuvish, quritish, tozalash, xizmatga qabul qilish, diagnostika, texnik xizmat va ta'mirlash jarayonlarini tashkil etish tartibi asoslari va talablari. Avtomobillarni xizmatga qabul qilish va egasiga topshirish tartibi va qoidalari. Mijozlar bilan ishlash va xizmat madaniyati.

19-mavzu. Avtoservis korxonalarining ishlab chiqarish uchastkalari va texnologik jihozlari. Avtomobillarni tozalash, yuvish va quritish uchastkasi, qabul qilish va egasiga topshirish, diagnostika texnik xizmatini bajarish, ta'mirlash postlari, kuzovlarni ta'mirlash, byuvoqlarni tanlash va buyash uchastkalari. Yordamchi uchastkalar: ombor-xo'jalik, elektro-issiqlik, suv ta'minoti va tozalash tizimi. Mijozlar uchun xonalar va xizmat punktlari. Savdo-tijorat shahobchalari: sotiladigan avtomobillar, ehtiyot qismlar omborlari, do'konlar, avtosalonlar.

20-mavzu. Avtoservis korxonalarining tashkiliy tuzilmasi, ularda mehnatning tashkil etilishi, ishlab chiqarish va xodimlarni boshqarish mezonlari. Avtokmarkazlar, ATXKSlari, avtodistribyutorlarin tuzilmalari va joylashuvi. Ishchilar mehnatini samarali tashkil etish shakllari. Ishchi xodimlarni boshqarishning jitmioy-iqtisodiy va jitmioyruhiy muammolari. Samarali mehnat qilish mezonlari.

21-mavzu. Avtomobillarni sotishga tayyorlash va kafolati texnik xizmat ko'rsatish. Avtosavdo joylari. Sotish oldi texnik xizmat texnologiyasi. Kafolati texnik xizmat ko'rsatish ishlari. Kafolat davridan so'ngi texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash. O'zbekiston avtoservisi muammolari va istiqbollari hamda chet el tajribalari.

22-mavzu. Servis korxonalarini ishchilari uchun komfort sharoit yaratishda texnik vositalar. Bino va xonalarni yoritish, shamollatish, isitish va sovutish tizimlari. Yoritish shamollatish, isitish va sovutish asboblarni ishlatish va ta'mirlash.

23-mavzu. Texnologik jihozlarning turlanishi "Texnologik jihoz" tushunchasi. Jihozlarning umumlashgan holda turlanishi va tasnifi. Jihozlarning talab qilingan va haqiqiy nomenklaturasi. Transport vositalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashda ishlatiladigan nazorat-diagnostika va texnologik jihozlar. Jihozlarning bajaradigan funksiyalari va konstruktiv tuzilishi bo'yicha tavsifi. Texnologik jihozlarga qo'yiladigan talablar.

24-mavzu. Avtomobil kuzovi va kabinasiga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlari uchun kerakli texnologik jihozlar Tozalash ishlari qo'llaniladigan jihozlar. Shlangali va qo'l bilan yuvish jihozlari, yengil avtomobillarni hamda avtobuslarni yuvish va quritish qurilmalari, yengil avtomobillarni yuvish va quritish avtomat qatorlari. Umumlashirilgan qurilmalar. Kuzov va kabinalarni ta'mirlash jihozlari. Yo'l harakat hodisasida shikastlangan kuzovlarni tiklash ishlari qo'llaniladigan jihozlar. Kuzovlarning geometrik o'lchamlarini tekshirish va tiklash qurollari: mexanik, lazer nuri va elektron tizimlar. Bo'yashga tayyorlash ishlari uchun jihozlar. Qo'lda bo'yash

va ta'mirlash tizimi. Texnologik jihozlariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni tashkil qilish usullari. Texnologik jihozlariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlarini rejalashtirish. Texnologik jihozlarni yangilash va mayjudlarini takomillashtirish

III. Laboratoriya mashg'ulotlarning mavzulari:

1. Neksiya avtomobiliga servis xizmat ko'rsatish texnologiyasi
2. Avtomobillarga servis xizmat ko'rsatishda moylash ishlari texnologiyasi
3. Avtomobil kuzovi va kabinasiga TXK va T ishlari texnologiyasi
4. Dvigatel krivoship-shatun mexanizmlarining texnik holatini aniqlash va rostlash.
5. Dvigatel gaz taqsimlash mexanizmlarining texnik holatini aniqlash va rostlash.
6. Avtomobil dvigatelining sovitish tizimiga TXK va T ishlari texnologiyasi
7. Avtomobil dvigatelining moylash tizimiga TXK va T ishlari texnologiyasi
8. Karbyuratorli dvigatellarning yonilgi ta'mirlash tizimiga servis xizmat ko'rsatish texnologiyasi
9. Injektorli dvigatellarning yonilgi ta'mirlash tizimiga servis xizmat ko'rsatish texnologiyasi
10. Dizel dvigatellarning yonilgi va havo bilan ta'mirlash sistemasining texnik holatini aniqlash va ularga TXK.
11. Gaz ballonli avtomobillarning gaz ta'minot tizimiga texnik xizmat ko'rsatish texnologiyasi
12. Qo'rg'oshin-kislotali stater akkumulyatoriga texnik xizmat ko'rsatish va texnik holatiga diagnoz qo'yish.
13. Avtomobillarning ko'zativ-ulchov asboblarning texnik holatini aniqlash.
14. Avtomobillarning elektr jihozlarini KI-1093 priborida diagnostika qilish va rostlash
15. Avtomobillarning o'zgarmas tok generatori va rele regulyatorini KI-968 stendida diagnostika qilish va rostlash
16. Avtomobillarning ilashish muftasiga TXK texnologiyasi
17. Tormoz tizimiga texnik xizmat ko'rsatish texnologiyasi.
18. Rul boshqarmasiga texnik xizmat ko'rsatish va oldingi qildiraklarini o'rnatish burchaklarini aniqlash va sozlash texnologiyasi
19. Avtomobil shinalariga TXK va JT texnologiyasi.
20. Sovuq vaqtda avtomobil dvigatelini E-312 universal qurilmada o't oldirish
21. Benzinda ishlovchi dvigatellardan chiqadigan chiqimni gazlar tarkibidagi zaharli birikmalar miqdoriga servis xizmat ko'rsatishni tashkil etish texnologiyasi
22. Avtomobillarga servis xizmat ko'rsatishni tashkil etish texnologiyasi
23. Avtoservis korxonalarining texnologik jihozlari.
24. Kuzov va kabinalarni ta'mirlash avtoservis korxonalarining texnologik jihozlari.
25. Avtomobillarni servis xizmatiga qabul qilish va egasiga qaytarish.
26. Avtoservis korxonalarining boshqariluvchi tarkibiy tuzilishi va texnologik hujjatlari bilan tanishish.
27. GM-Uzbekistan kompaniyasining diler tarmog'ida texnik servisini tashkil

jihozlari. Mexanizatsiyalashgan bo'yash jihozlari. Bo'yash kameralari. Quritish kameralari. Umumlashgan kameralar. Zanglashga qarshi ishlov berish jihozlari.

25-mavzu. Avtomobillarning tortish-iqtisodiy xususiyati va dvigatelini diagnostikalash, TXK va JT ishlari uchun jihozlar

Avtomobillarning tortish-iqtisodiy xususiyatlarini diagnostiklovchi jihozlar. Yonilgi sarfini aniqlagichlar. Avtomobillarning ta'minot tizimini diagnostiklovchi jihozlar. Chiqindi gazlar tarkibini nazorat qiluvchi jihozlar. Dvigatel krivoship shatun va gaz taqsimlash mexanizmlarining texnik holatini nazorat qiluvchi jihozlar. Dvigatel birikmalari va letallarini tebranish-akkustiv usuli bilan diagnoz qilish jihozlari. Dvigatelni ta'mirlash jihozlari.

26-mavzu. Avtomobillarning harakat xavfsizligini ta'minlovchi tizim va birikmalarni diagnostikalash, TXK va JT ishlari uchun jihozlar

Avtomobillarning tormozlash xususiyatlarini aniqlovchi diagnoz qo'yish jihozlari. Avtopoyezdlarning tormozlash xususiyatlarini aniqlovchi diagnoz qo'yish jihozlari. Rul boshqarmasini diagnoz qilish jihozlari. Yoritgichlarni nazorat qiluvchi jihozlar. Diagnostika oqimli qatori uchun ishlatiladigan jihozlar. Tormoz tizimi, rul boshqarmasi va elektr tizimini ta'mirlash jihozlari.

27-mavzu. Avtomobilning yurish qismi va transmisiyasini diagnostikalash, TXK va JT ishlari uchun jihozlar

G'ildiraklarning o'rnatish burchaklarini diagnostikalash jihozlari. Avtomobil osmasini diagnostikalash jihozlari. Uzatmalar qutisi, gidromexanik uzatma, orqa ko'priklari va ilashish muftasini texnik holatini aniqlovchi asboblari. Avtobus, yengil va yuk avtomobillarining shinalarini ajratish-yig'ish jihozlari. Kameralarni yamash jihozlari. Shima va kameralarga ishlov berish jihozlari. Shinalarni tiklash jihozlari. G'ildiraklarni muvozanatlash jihozlari.

28-mavzu. Ko'tarish-tashish, ko'tarish - qarash va nstandart jihozlar

Garaj domkratlar, avtomobillarni ko'tarish qurilmalari. Agregat va uzellarni yechish-o'rnatish va tashish qurilmalari. Ko'rish arikchasida ishlatiladigan ko'targichlar, avtobus, yengil va yuk avtomobillari uchun ko'targichlar. Ag'dargichlar va konveyerlar. Zamonaviy avtomobillar servisi va ta'mirida ishlatiladigan nstandart jihozlar va maxsus asbob-uskunalar.

29-mavzu. Servis korxonalarini texnik jihozlash me'yorlari va ekspluatatsiya qilish tamoyillari

"Texnik ta'minlanganlik" tushunchasi. Ishlab chiqarishni texnologik jihozlash. Servis korxonalarini asbob va moslamalar bilan ta'mirlash.

Turli servis korxonalarini texnik jihozlash me'yorlari. Jihozlar va ularga ekspluatatsiya qilish tamoyillari. Servis jarayonida qo'llaniladigan materiallar. Jihozlarning tinimsiz va unumdor ishlashini ta'mirlash. Jihozlarning yuklanish rejasini tuzish. Servis korxonalarida ishlab chiqarish jihozlarini xavfsiz ekspluatatsiya qilish koidalari

30-mavzu. Texnologik jihozlarga texnik xizmat ko'rsatish, ta'mirlash tizimi va ularni yangilash va takomillashtirish.

Texnologik jihozlarga ta'sir etuvchi omillar, ularning eskirishi va resursini oshirish yo'nalishlari. Jihozlarga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash bo'yicha umumiy Nizom. Avtoservis korxonalarida texnologik jihozlarga texnik xizmat ko'rsatish

<p>22. Ko'tarish, tashish va qarash, ajratish-yig'ish ishlari texnologik jarayoni</p> <p>23. TXK va T da qo'llaniladigan jihozlar va qurilmalar</p> <p>24. Avtomobillardan turli ilim sharoitida foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari</p> <p>25. Avtomobil transportini mahsus jihozlariga TXK va T tizimi</p> <p>26. ATK larda moddiy texnik ta'minoti xizmati vazifalari</p> <p>27. Avtomobillar servisi-avtomobillarga xizmat ko'rsatishning umum tan olingan usuli</p> <p>28. Avtoservis korxonalari va ularning ta'rifi</p> <p>29. Avtoservis xizmatiga qo'yiladigan talablar va ularni bellilovchi hujjatlar</p> <p>30. Firma usulidagi avtoservis xizmati</p> <p>31. Avtoservis korxonalarida ishlab chiqarishni tashkil etish</p> <p>32. Avtoservis korxonalarining ishlab chiqarish uchastkalari va texnologik jihozlari</p> <p>33. Avtomobillarni sotishga tayyorlash va kafolatli texnik xizmat ko'rsatish</p> <p>34. Avtoservis korxonalarining tashkiliy tuzilmasi, ularda mehnatning tashkil etilishi, ishlab chiqarish va xodimlarni boshqarish mezonlari</p> <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p>	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> -avtomobil transporti ekspluatatsiyasi va servisining jamiyatdagi o'ri va sostial-iqtisodiy ahamiyati; -sohadagi Davlat siyosati hamda ularning mamlakatimiz va jahonda rivojlanish tendentsiyasi va istiqbollari; -avtotransport vositalari ekspluatatsiyasi va ishlab chiqarishni tashkil etish bo'yicha asosiy tushunchalar; -texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash rejali ogohlantiruv tizimining asosiy tamoyillari; -avtotransport vositalaridagi asosiy nosozliklarni bartaraf etish; -avtotransport vositalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash texnologiyasi; -avtoservisning asosiy xizmat ko'rsatish turlari haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; -sohadagi chet el va mamlakatdagi ilmiy-texnik taraqqiyot haqidagi ma'lumotni tizimlashtirish; -avtotransport vositalari ekspluatatsiya sharoitlarini aniqlash; -avtotransport vositalarini saqlash usullari; -avtotransport vositalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash texnologik jarayoni; -sohadagi mavjud asosiy huquqiy, me'yoriy-texnik va texnologik hujjatlarni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; -avtotransport vositalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash uchun ishlar ro'yxatini aniqlash; -avtotransport vositalarini saqlashda qo'llaniladigan jihozlar; -avtotransport vositalariga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash
---	--

<p>etilishi bilan tanishish.</p> <p>28. Kafolatli texnik xizmat ko'rsatish ishlari bilan tanishish.</p> <p>29. Avtoko'targichning tuzilishi va ishlash printsipti bilan tanishish.</p> <p>30. Ko'tarish-tashish jihozining tuzilishi va ishlash printsipti bilan tanishish.</p> <p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <p>1. Respublikada avtomobil sanoati va transportini rivojlanishi</p> <p>2. Avtomobillarning texnik hoatini ekspluatatsiya jarayonida o'zgarishi</p> <p>3. Texnik holatni ishlash davriga qarab o'zgarishi. Avtomobilning ishonchlilik ko'rsatkichlari</p> <p>4. Rejali-ogohlantiruvchi tizimning vazifalari va asoslari. "Avtomobillarga TXK va ta'mirlash haqida nizom"</p> <p>5. Avtomobillarga servis kitobchasi bo'yicha xizmat ko'rsatishni tashkil etish</p> <p>6. GM-Uzbekiston, Mercedes-Bens va Isuzu avtomobillari servisini tashkil qilish texnologiyasi</p> <p>7. Avtomobillarning kirlanishi, uning asosiy sabablari va oqibatlari, avtomobilni turlariga ko'ra yig'ishtirish va yuvish usullaridan foydalanish</p> <p>8. Avtomobillarning kuzovi va kabinalarini ta'mirlash ishlari texnologiyasi</p> <p>9. Dvigatelnig krivoship-shatun (KSHM) va gaz taqsimlash (GTM) mexanizmlari nosozliklari, ularning alomatlari va kelib chiqish sabablari</p> <p>10. Dvigatelni nazorat-qarov va diagnostikalash ishlari texnologiyasi</p> <p>11. Sovitish va moylash tizimi nosozliklari, tizimga TXK va JT ishlari texnologiyasi.</p> <p>12. GBA ni ta'mirlash tizimi nosozliklari, ularning alomatlari va kelib chiqish sabablari, tizimga TXK va T ishlari texnologiyasi</p> <p>13. Ijektorli dvigatellarning yonili ta'minot tizimi nosozliklar, ularning alomatlari va kelib chiqish sabablari, tizimga TXK va T ishlari texnologiyasi</p> <p>14. Akkumulyator batareyalarida (AKB) uchraydigan asosiy nosozliklar va uning alomatlari, tizimga TXK va T texnologiyasi</p> <p>15. O't oldirish tizimi va elektr asboblari uchraydigan nosozliklar va ularning alomatlari, generator, tok to'g'rilagich, releozlagich, starter, elektr simlari, o'lchovchi-nazorat yoritish asboblari TXK va T ishlari texnologiyasi</p> <p>16. Transmissiya agregatlarining asosiy nosozliklari va ularning alomatlari, TXK va T ishlari texnologiyasi</p> <p>17. To'xtatish tizimi asosiy nosozliklari, tizimga TXK va T texnologiyasi</p> <p>18. Rul bosharmasida uchraydigan asosiy nosozliklar, unga TXK va T texnologiyasi</p> <p>19. Yurish qismida uchraydigan asosiy nosozliklar va ularning alomatlari, tizimga TXK va T ishlari texnologiyasi</p> <p>20. Shinalarning asosiy nosozliklari, ularga TXK va T texnologiyasi</p> <p>21. Avtomobillarga texnik xizmat ko'rsatish (TXK) va ta'mirlash texnologik jarayoni va uni tashkil qilish usullari</p>	
---	--

<p>texnologik jarayonini tashkil etish usullari; -korxonaga faoliyati, xizmat ko'rsatish sifati va uning raqobat bardoshligini iqtisodiy baholash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalalar; • interfaolkeys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalalar.
<p>5.</p>	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar: joriy, oralik nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha est yoki yozma ishini topshirish</p>
<p>6.</p>	<p>VIII. Informatson uslubiy ta'minot</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. James D.Halderman. AUTOMOTIVE TECHNOLOGY. Principles, Diagnosis, and Service. FOURTH EDITION. Copyright © 2012,2009,2003,1999 Pearson Education, Inc., publishing as Pearson Education, 1 Lake Street, Upper Saddle River, New Jersey 07458. 2. Avtomobillar texnik ekspluatatsiyasi. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi avtotransport oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik sifatida tavsiya etgan. Prof. Sidiqnarov Q.M. umumiy tahriri ostida, Toshkent "VORIS-NASHRIYOT", 2008. – 560 b. 3. Техническая эксплуатация автомобилей. Учебник для Вузов. Под ред. проф. Е.С. Кузнецова. М: Наука, 2001 г. 4. Hamraqulov O., Magdiyev Sh. Avtomobillarning texnik ekspluatatsiyasi. Toshkent, 2005 yil. 5. Avtotransport vositalari servisi. Servis korxonalarini texnologik jihozlash. M.A.Ikromov va boshqalar. Toshkent: TAYI, "Rizayev X. XK" 2014. -160 b. <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Mirziyoyev Sh.M. "Taraqiyot yo'limizning shiddati oshaveradi" O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisiga Murojaatnomasi. //Xalq so'zi gazetasi. 2018 yil 29 dekabr №271-272 7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi PF-60-sonli "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi o'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi" to'g'risidagi Farmoni. 8. O'zbekiston Respublikasi avtomobil transporti harakat tarkibiga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash to'g'risidagi nizom. Toshkent, 1999 y. 9. Avtomobillar servisi asoslari, Darslik, Xamrakulov O., Nazarkulov Y.P., Magdiyev SH.P., Kadirshayev T. Toshkent, «Fan» nashriyoti, 2007 g. 176 b.

<p>10. Avtotransport vositalari servisi. M.A.Ikromov va boshqalar, Toshkent: A.Navoiy. 2010. - 266 b.</p> <p>11. E.U.Eshdavlato "Avtomobillar texnik ekspluatatsiyasi" fani bo'yicha laboratoriya ishlarini bajarishga oid uslubiy ko'rsatmalar to'plami QarMII. 2016y</p> <p>Интернет сайтлари</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси ҳукумат партали. 2. www.lex.uz - Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси. 3. http://www.motorpage.ru 4. http://auto.ru/ 5. http://www.nissan.ru 6. http://www.zandy.ru/use.php 7. http://www.autokrot.ru/ 	<p>7. Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.</p>
<p>8.</p>	<p>Fan/modul uchun mas'ullar: Eshdavlato E.U. – QMII "Transport vositalari muhandisligi" kafedrasini professori, t.f.n., dotsent</p>
<p>9.</p>	<p>Taqrizchilar: Boynazarov O'R. - QMII, "Transport vositalari muhandisligi" kafedrasini professori, t.f.n., dotsent. N.Z.Azimov – Qarshi yo'llardan muntazam foydalanish unitary korxonasi rahbari.</p>